

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносить: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 доларів або 10 руб. Поодинокі числа по 10 сотаків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередню застерогу.

Рекламації лише неопечатані вільні від порта. — Оповіді звичайні приймають ся по ц. 20 с. від стрічки, а в „Надієнім“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Під розвагу.

Не так дуже давно читав я у одній з наших часописів фейлтон, який не був нічим іншим, як пасквілем молодого чоловіка против недавнього свого добродія.

Одні читачі тішили ся ним сердечно, бо сповіряно чоловіка, що не має модної політичної марки. І тих було дуже багато, бо орган, який помістив фейлтон, надає тону навіть в грубій некультурності. Що сповіряним чоловіком був заслужений громадянин, який своєю роботою пером та умом більше зробить, чим двох або трьох політиків в купу взятих, про се тим людям не в гаді.

Були однак також такі, що обурювали ся на сю грубу некультурність як автора, так і часописи. Я належав до тих людей, що ані раділи, ані обурювали ся, але за те боліли над сею сумною проявою.

Не обурював ся, бо таким поганим проявам ми самі винні. Наша молодіж, головню академічна, росте без нас. Ми нею не интересуємо ся. А коли интересуємо ся хто нею, то з такого боку, що може було би краще, як би оставили її в спокою. Може би она своїми молодечими ідеалами та стремліннями покермувала сама собою краще, як се діє ся під проводом деяких людей та нашої преси.

В звично красивих умовах живе наша гімназійна молодіж, бо треба признати, що майже всі директори наших гімназій і дуже значне число учителів нею живо займають ся, єї долею цікавлять ся, а чимало людей є посеред учительського збору уміє навіть до самовідречення подати їй свою помічну руку.

Здавало би ся, що серед таких відносин майже немисливо, щоби наша молодіж вивбувала ся в будучині ідеалами культури, вдячності, пошанованя старших та людської праці.

На жаль, навіть на гімназійну молодіж закидають тенета всякі непрошені опікуни, що учать єї бути грубою, некультурною,

що підривають у неї пошановане для своїх учителів, та для тих, що певно щиро їй сприяють.

Наслідки сеї роботи такі, що молодіж у своїх учителях, а часто й родичах бачить ворогів, що усуває ся з під їх впливу, а рівню часно кидає ся в обійми всяких злих духів, що ломлять єї будучину, або ведуть туди, куди з ідеалами дуже рідко зійти ся можна.

Ще гіршу прислугу роблять нашій молодіжці часописи. Кілько разів читали ми, що в коломийській, або перемській гімназії класифікація випала лихо, що над сею молодіжню знущають ся професори, чи директори.

В таких статтях зображені директори чи професори катами, що лише ждуть на те, щоби амазакрувати нещасні жертва. Часама являть ся вправді якесь незначне спростоване, на яке вже мало хто а спеціально молодіж не звертає уваги.

Молодіж, скажім правду, такому спростованю вже не вірить, бо годі прецінь вирішити ся їй вигідного становища нещасної жертви, на яке видвинула її преса.

І хоть сама молодіж бачить, що класифікація не випала гірше, як по других польських гімназіях, хоть она відчуває, що ніхто або мало хто з єї товаришів потернів кривду то мимо сего завдяки пресі захитує ся у неї довіре до учителів, директора та до почутя їх справедливости. І ті самі студенти, які перед хвилиною з повним довірем відносили ся до своїх наставників, починають після таких статей від них відсувати ся, їм недовіряти, а тоді всякі темні духи ловлять для себе в мутній воді рибу.

Наслідки такої роботи не дають на себе довго ждати. Відсуваючись від тих, що їй батьків заступити повинні, наша молодіж нидає, тратить пошановане не лише до своїх учителів, але й до всіх взагалі, хто єї старає ся довести до опам'ятаня. Для неї учитель чи директор, чи навіть рідний отець — се кати, що напосіли ся на єї загубу. Всякий автори-

тет у молодіжці тоді підорваний з виімкою авторитета першого агітатора, що всіх зове дурнями, неукми, неробами, щоби лише прийати своє власне убожество ума і духа, та свої низькі цілі.

Коли однак і вийшли з поміж молодіжці такі, у яких не вирвано поважана для школи і її провідників у гімназії, то в хвилині коли они покінчать гімназію і коли їм найбільше помочи й заохоти потреба, та сама преса знов уміла підкопати довіре до тих, що ними займатися повинні, себ то до професорів університета. Предсі загально відома річ, що наша опозиційна преса має слова признаня лише для тих професорів, що засіли посольські крісла і своїх обовязків на університеті не сповняють. Ся преса захоує рівнож байдужну мовчанку супротив тих професорів, що своїми пересвідченнями хилять ся будьто до Польщі, будьто до Москви і яким наша молодіж та єї добро байдужні.

Нехай однак котрий з професорів важить ся мати трохи відмінну, свою власну ненакинену гадку в політиці, то єго змінає ся рівно з болотом, відсувають ся від чести, обвиняють ся значіне єго наукової праці і стремління, а тим самим підкопає ся до него довіре не лише суспільности, але що важніше, молодіжці.

І блукає наша молодіж сама. І виробляє ся у неї зневіра до євіта, бо ті, яких доля повинна була поставити їм дорадниками і приятелями, зазнали в пресі тільки легковажєва, що молодіж, яка часописем вірить, не може мати до них довіря. А крім сего здає ся тій молодіжці, що лише она чесна та ідейна та що їй вільно помітувати людьми так само, як помітує ними преса.

І помітує ся у нас людьми — аж соромно слухати і читати. Та чи справді маємо тих людей так багато, щоби можна їх так безпардонно обкидувати болотом? Та чи нема вже для молодіжці красишої роботи, як обкидувати тогось грязню, легковажати чужою працею?

Може й тепер зрозуміле, чому ті сумні

прояви у нас можливі. Не має доброго приміру наша молодіж. І треба над сям боліти. Та чи лише боліти? Сею, мабуть, за мало і над тою сумною проявою повинні би призадумати ся ті, кому будучина не лише нашої молодіжці але й рускої справи лежить на серці.

Якою організацією має бути „Християнсько-суспільний Союз“?

(□) В рускій суспільности нарікає ся багато на всяке лихо, яке доскулює нашому народови в національно-політичнім, суспільнім і господарскім згляді. Тимчасом тим способом не побудемо ся сего лиха, бо не жаліти, не плакати, не попадати в розпуку, не сумувати, не варикати треба на злі часи, але трудити ся і ділати. Се єдно може нам помогти. Ділати передовсім поуюку нашого народу живим словом і поучним письмом, розумним обговорюванем практичних питань, які приступні і потрібні є для дотичного кружка, розповсюджуванем добрих, поучних книжочок і летючих листків, щоби наші люди зрозуміли і пізнали небезпеки для них грізні і шкідливі, а все те можливо є тільки в організації переведеній на широкі розміри, як н. пр. в Німеччині „Katholischer Volksverein“, австрійській Pius- і Bonifazius-Verein ітн.

„Організація повинна стати проти організації“ — говорив знаменитий католицький політик німецький Вінденорст і ми також повинні сею навчити ся від противників. Ми бачимо щоденно, які успіхи osiąгнула соціал-демократія і се лякає нас, але чи спитаємо, яким способом дійшла до того? Кому і чому завдячує сотки тисяч голосів здобутих для себе, чому завдячує сотки тисяч членів і учасників на вічах? Все те завдячує невтомилій роботі і агітації.

Любов Федьковича.

Від д-ра Остапа Маковєя дістаємо одинокий уступ з житєписи Федьковича, яку він тепер друкує і небагом видасть. Уступ сей відносать ся до знакомости поета з одною панною в Чернівцях, — річ доси загально невідому.

Крім черновецьких знакомих (Найбавера, Кобилянського і Горбала), що мали вплив на розвій думок у Федьковича, на зріст його таланту і національної свідомости, Федькович в рр. 1859—1861. перебув ще одну новину у своїй душі: він залюбив ся у панні Емілії Маршані. Сам Федькович тільки згадав у своїй автобіографії той „чесний дім“, у котрий єго запровадив Найбавер. Очевидно, годі було єму прилюдно признати ся, що в тим „чеснім домі“ він не тільки слухав розмов гостей та імпровізацій Найбавера і не лише декламував свої німецькі вірші, але зітхав у своїй душі за ідеалом, який отсе прийняв подобу панночки Емілії, котра й справді, як опісують свідки, була гарна і грала та співала дуже гарно.

Уже Лукашевич показував Горбалеви 1859. р., значить: небагом по приїзді Федьковича до Черновець, друковану німецьку балладу на честь Емілії Маршані¹⁾, на основі котрої оба Галичани признали Федьковичеви

¹⁾ Роздобути сю балладу я не міг у нікого; очевидно Федькович надрукував небагато примірників.

значний поетичний талант. Видко, що знакомість Федьковича з Маршанкою й почала ся уже 1859. р. Була се любов, здасть ся, не без взаїмности, але безнадійна о стілько, що офіцер не міг женити ся без кавці, а ні сам Федькович ні панна Емілія такої великої суми не мали. (Мабуть ча не 30.000 зр. кавці вимагали тоді від офіцера). Була отже перешкода, яка і поета і панночку могла настроювати дуже сентиментально і безнадійно. Обое були, так сказати би, невинні своїй долі і обое могли тільки зітхати, чому такі нещасливі.

Є ще свідок з тих часів, що з близька бачив і знав закоханих — і від него я довідав ся дещо ближше про сю пригуду поетового серця, яка єго — разом з іншими пригодами — на ціле жите настроїла сумовито: він мало коли опісував щасливу любов; за те повно у єго творах нещасливих пригод з причини горячої любови.

Іменно ж д. Омелья Фоляковський оповідав мені про знакомість Федьковича з Маршанкою таке:

В домі матери Фоляковського мешкала вдова по уряднику, Маршані. Она мала братів при війську (якийсь Маршані служив при тим самім 41-ім полку, що і Федькович) і доньку Емілію. У неї сходили ся від часу до часу гості на чай: військові і цивільні, між іншими Найбавер і Федькович. А у Фоляковської мешкав тоді і Антін Кобилянський і він як сусід пані Маршані, запізнав ся з нею та з єї гістьми, Найбавером і Федьковичем. Дім Маршанки був німецько польський, не дуже заможний, але гостинний. Емілія була й сама

дуже мила панна і грала на фортепані та співала дуже гарно. Найбавер і Федькович декламували на сих сходинах свої і чужі вірші. А Кобилянський бавив також нераз товариство та дивував своєю пропагандою вегетаріанізму і своєю оригінальністю — він носив дуже довге волосє, — інші причиняли ся також до оквилення сих чайних вечерів — і так складали ся „сходина“, котрі особливо заважали в житю Федьковича, бо він, як з усього видко, залюбив ся в Емілії. Фоляковський запевнював, що в єго родині говорило ся вже й про заручини Федьковича з Емілією, тільки ніщо з того не могло вийти, бо она не мала потрібної для офіцера кавці.

У той час, як Федькович відійшов з полком до Семигороду, Маршані випровадила ся з дому Фоляковського, а Емілія вийшла небагом (1863.) замуж за значно старшого від себе дідача з Кудричен в Румунії, Гергеля, і вийхала до Ясс. В Яссах дуже її полюблюли у румунським товаристві, „грала першу ролю“. Але забави, співу і гра підкопали єї здоровлє і вона ще молодію померла (1875. р.), не лишивши жадних дітей. Прожила всего 32 або 33 роки¹⁾.

Таке оповідав д. Фоляковський.

Однак і сам Федькович лишив нам два поетичні документи про свою любов. Вони ще краще, ніж оповіданя свідка, показують нам,

¹⁾ Гергель оженив ся потім вдруге; — вдова по нім, Мелянія, живе в Чернівцях; у неї я й найшов поезию Федьковича: „An Emilie“.

що поет таки не на жарт і не на хвилину закохав ся. Особливо єго поезія, написана для Емілії на іменині (мабуть у січні 1860. р. бо в рік пізніше Федьковича у січні не було у Чернівцях), показує нам, що се не було переминяюче уподобанє. Є се панегірик, у котрім Емілія звелчана справді „під небеса“, бо навіть порівнана з Пречистою.

Поет хотів би стати єспанським трубадуром і піснює з країни сонця і цвітів звелчати свою милу, бо на півночі, де все студено, де й серця зледенілі, тяжко й о пісню таку, щоби була гідна „царівни рож“, Емілії. Ся пісня мала би бути така гарна, як молоді рожі, і така лагідна, як вечірній легіт на весні. Але чей колись він заблукає у сей край — і тоді нагадає собі милу і в день єї іменині заплаче. А коли його хто спитає про причину плачу:

So sage ich: in meiner Heimath Gauen,
Wo so viel Schnee und kalte Herzen gibt,
Dort kenne ich die edelste der Frauen,
Die ich geehrt, die ich vielleicht — geliebt.

Поет наче боить признати, що не „може любов“, тільки справді любив Емілію, бо все те, що він каже про неї в панегірику, в устах лише „почитателя“ було б марним компліментом. Тимчасом він, як на приятеля, каже далеко більше: Емілія чиста, як ангел; найчесніша з жінок; найкрасша рожка півночі; хто її раз побачить, боготворить її, молить ся за неї; сам чорт, побачивши її, молить би ся за неї побожно Богу. Не диво, що й Федькович молить ся за неї і благословляє Пречисту взяти невинну Емілію у свою опіку, якої їй потрібно

Одно віче за другим, одна забава за другою, одно торжество за другим, а при всякій нагоді збирають ненастанно дрібні датки, з котрих виростають мільони, котрі дають потрібні для їх роботи засоби. Їх провідники і агітатори обертають ся безнастанно між народами і тим способом здобувають собі довіру, хоч вераз „товариші“ зазнають розчарування з боку своїх проводирів.

Отже се, що роблять наші противники, повинні і ми робити і ми повинні організувати ся і поуставляти мужів довіри, провідників, керманівців руху народного на християнській основі.

Перед кількома роками показав нам маленький, але добре зорганізований і вивчений нарід, Японці, що може вдіяти супроти менше зорганізованого, хоч числом величезного народу. Так треба і нам робити; треба і в часі миру організації і обдуманого наперед поступовання, треба знати, як, де і яких сил ужити, як і де наші люди мають ділати. Се-го повинні провідники вивчити ся і навчити в часі миру, щоби собі здобути довіру людей.

Кількометрава складанка, напечатана недавно в „Ділі“, намагася доказувати, що нема потреби такої християнсько-суспільної організації, що она навіть шкідлива, бо і теперішня організація і теперішні товариства мають посеред себе святих, а навіть на провідних (?) становищах. Правда, що є в деяких товариствах, інститутах і організаціях і святих, правда і се, що народно-демократичні часописи почали обережнійше виступати в справах Церкви, релігії ітп., алеж чи сиравді там вже запанував християнський дух, чи сї святих в тих товариствах, інститутах і організаціях мають належний їм голос і вплив, чи они не є лише misera copitibus plebs, а крім того чорними робітниками, котрих — як голосив оден народно-демократичний посол, будуть терпіти лише до часу в народній роботі?

Всі ті заперення не можуть нас зовсім заспокоїти, бо й тепер від часу до часу вбивають ся в сих часописях напасти проти духовенства, проявляє ся неохота і ворогованє проти роботи на християнській основі. Досить між иншим згадати, що в таку пам'ятку для Галицької Русі хвилю, як сотні уродини першого нашого просвітителя і письменника Маркіяна Шашкевича мала бути устроєна торжественна Академія, а тимчасом Наукове товариство ім. Шевченка відсуває ся від сего. Чому? чи може для того, що Шашкевич був увіліт, що був святиком?!

Отже не говоріть, що не треба такої роботи, такої організації на християнській осно-

ві, бо она є потрібна конечна і хосенна для добра одиниць і для добра всего руского народа в релігійнім національнім і господарським напрямі. Наша організація повинна перегодом пособляти суспільним реформам.

Правда, що се належить до законодавства. Але як раз в останних часах бачимо, що законодавство змагає до деяких некористних, а навіть шкідлих для Церкви і християнського життя народів реформ.

Треба отже дбати о те, щоби представники руского народа лучили ся з такими сторонництвими і піддержували такі закони, котрі обезпечували би інтереси християнського населення.

Досить згадати про закон о недільнім супочинку або о торговлі похатній. Тільки живим християнським духом, живими християнськими обичаями можна витворити певні підвалини для здорового законодавства народу. Коли всі роботодавці будуть переняті християнським духом (і християнською свідомістю і обовязком любови ближнього, тоді покажуть ся злишніми закони н. пр. для охорони робітників.

Годить ся тут звернути слово і до духовних отців, з котрих деякі виправдують ся тим, що они вже своє зробили в церкві і в школі.

На се скажемо, що нині святих повинен всюди бути, де сего вимагася потреба, і всюди повинен бути перенятій словами Спасителя: Мені жалє народа, і тут повинен він ставати, де потреба помочи. Відносини в Італії і Франції, де духовенство обмежило своєю діяльністю тільки на церкву і школу, виказали наглядно, яку тим зроблено похибку. Наколи і у нас не мають настати подібні відносини, треба нам іти між нарід і всю нашу дбальість вложити для господарского подвигнення населення. Треба нам ознакомити ся з потребами і домаганнями нашого селянства, наших ремісників і робітників, треба нам ознакомити ся з подіями в соціалістичнім таборі, щоби відповідно на зборах, вічах, товариствах і читальнях можна про се почувати нарід і єму все належно пояснити. Але все те з розвагою, спокоєм і розумом, щоби можна досягнути спасенну ціль.

А поруч з духовенством нашим повинно стати до сеї християнської роботи руске учительство, бо тоді доперва можна буде багато вдіяти, досягнути сю спасенну ціль, наколи сї два чинники Церква і школа будуть хосенно впливати на родину, на нарід і для него трудити ся.

Св. Отець кличе нас: „Назад до основ християнства!“ і вказав

нам способи до ратованя християнської суспільности: товариства і часописи.

Треба отже зібрати всі живі сили до роботи до оборони і практичної діяльности, щоби відклонити великі хиби нашого часу в релігійнім, політичнім, народнім і господарським життю руского народу. Отсе задача і ціль нашого Союзу привернути наш нарід до сеї підвалини, яку устанавив Бог, Ісус Христос.

Італійсько-турецка війна.

Мимо змагань деяких європейських держав до скорого поладнаня італійсько-турецкої задрки — війна не втихася, але противно починає приборати чим раз острійші форми.

Віцеадмірал Фаравеллі, що стоїть на чолі італійської ескадри під Триполісом, закомуникував з воєнного корабля „Benedetto Brin“ італійському правительству слідує: „О год. 3. по полудне дня 3. с. м. зачав бомбардуванє головної батерії Триполісу і провадив єго аж до заходу сонця. Батерії відповіли огнем, однак безуспішно. Завтра буду продовжувати бомбардуванє дальше, щоби зовсім знищити батерії“.

Турки усувають ся поволи з Триполісу. Канонерку „Seyadi-Derin“, що служила як прибережний корабель, по виладуваню з неї оружя, затопили Турки, щоби не попала в руки Італійців. В Триполісі настала тепер дощевая буря; в сїм часі настають звичайно величезні бурі, тому Італійці спішуть ся із своїми операціями на мори. Італійський адмірал старав ся вже висадити своє військо на беріг Триполісу, однак наслідком шалючої бурі було неможливе перенести ся жовнірам з великих кораблів на човна. Та хоч як шалїє буря, кількох смілих італійських моряків підприємли на малій лодці корабля „Roma“ рекогносковано в триполітанським порті; за се одержали они прилюдну похвалу від адмірала в дневнім розказі.

Тим часом на червонім морі прийшло до зустрічі між італійською а турецькою фльою. Італійські кораблі знищили турецьку моторову лодку біля Годайди. Торпедовий кружляк „Reiki Chewket“ схоронив ся до Годайди, звідки разом із кількома моторовими лодками стріляв до італійських кораблів і деякі ушкодив.

З Солуня сповіщають, що комітет з Бен-

Газі повідомив турецькі власти о рішеню могаметанців боронити провинції аж до останку. Рівночасно з тою вісткою наспіла друга з Яніни, що Греція покликкала резервістів 1. і 2. класи. Грецьке військо сконцентровано в Ката і Малякаш.

Італійські приготуваня до висилки війск до Триполісу, відбувають ся дальше правильно. Війско буде вислане на перевозових кораблях з ріжних портів Адрійского моря.

Рівночасно комуникує Бюро Райтера з Корфу, що кн. Абрудцін вислав до властей в Превезі ультімат того змісту, що італійська фльота збомбардує місто, коли воєнні кораблі, що находять ся в порті, не будуть видані.

З Яніни доносять, що італійська фльота знищила турецький торпедовець „Токас“ і пофнула ся до острова Левкос. Нині перед полуднем заатакувала она 2 туренкі торпедовці, що находять ся в Рефіді, однак з яким успіхом, поки що незвісно. Якийсь італійський воєнний корабель появив ся був вчєра в порті Вальона, однак в коротці зник.

Турецка фльота мала вже вирушити з Дарданелів і заплутала ся в борбу з італійською фльою.

Ставовище балканських держав до італійсько-турецкої війни є вельми дивне. Вправді сербський посол в Царгороді був на послушаню у Порті і заявив, що Сербія віднесе ся до війни неутрально і нічого не вдїє, щоби могло заколотити мир на зонї. Сербія висловлює надїю, що також інші балканські держави займуть таке становище — те саме заявляє болгарський півурядовий „Мір“ з додатком, що Болгарія до нічого не допровадить, що би принесло єї в чім небудь шкоду — та все оно, здає ся, лише рго loro extergo. Найліпший примір таки на Болгарії та Греції, що покликкали резервістів.

Посередництво держав, о яке просила в циркулярній ноті Туреччина, не довело до нічого. Більшість держав заявила, що становище становище Італії унеможливає всяке посередництво, яке могло би бути з успіхом переведене по занятю (!) Триполісу Італійцями; на таке посередництво не годить ся Туреччина.

З повени вісток, які появляють ся на сторінках печати, фактом певним є, що положенє є вельми грізне і що теперішня задрка готова відбити ся навіть на нашій державі. Пробиває се із заяви міністра судівництва д-ра Гогенбургера, котрий на засіданю німецького національного Союзу заявив, що дуже високі круги бажать собі з а-

у зимнім, непривітнім, немилосернім краю; благає всякого добра для неї, щоби тільки по рожах ступала, а в гору находила потїху в таких щирях молитвах до Матері Божої, як отсе й Федьковичева молитва.

Саме спокійне поважанє для дївчини не добирає собі мабуть ніколи таких слів і такого високого тону, як Федькович дїбрав їх для своєї величальної пісні. Очевидно кохав Емілію — про те вєма що сумнівати ся.

Лишила ся ще й друга Федьковичева поезія п. в. An Emilie, написана очевидно в пізню осїнь 1860. р., коли вже 41ий полк почав відділами перекочувувати ся з Черновець до Семигороду. Федькович мав також відходити, се він вже знав. Обоїм, здаєть ся було зовсім невесело на душі, бо ось що вписав поет дївчині в альбом, звісно, німецьким вірпом, з котрого я лише гадки переповідаю: „До Емілії: „Чи ти може не найкрасша зпоміж красних, чи не молода, що співавеш так тужливо, а коли заговоріш слово, то зараз плачеш! Не скажеш мені, чому се? Бо я сам тебе про те не спитав і не можу ніколи спитати“. — А ми додамо від себе: „і не потребує питати, бо сам знаю“. Федьковичеві дуже прикро, що вона смутить ся і плаче, і він рад би її розвеселити казочкою, а коли не розвеселити (бо в се він очевидно сам не вірять), то хоч заняти на хвилину.

І яку то він казочку оповідає їй? Про рожу і стрільця (се-б то про Емілію і Федьковича). Полював собі стрілець у зеленім лісі і побачив там дуже гарну рожу. Вона єго також побачила і стала нарікати: „Хиба я не найкрасша? не найкрасша на долах і горах? І я маю так сама цвісти і зівянути? Ніхто не хоче мене на серцю носити?“ — Стрілець паде на-вколїшки перед рожею, рожа вже хилить ся до него, єго груди аж підносять ся

від огню кохання, він уже хоче притиснути її до серця! до грудий! — коли тут доля відізнає ся: „Не зірвеш ти ніколи сеї рожі!“ Золота труба кличе, стрілець мусить відходити“.

Тепер ми вже розуміємо сю поезію і дещо з неї можемо зміркувати: се не лише сам стрілець хотїв притиснути рожу до свого серця, — вона також хилила ся до него, годила ся на те, щоб її зірвати („die Roze nicht dem schönen Jäger wieder“), та огклята доля: похід у Семигород! І написавши сю казочку Емілії в альбом, поет питає ся троха лукаво: троха з жалем, бо се-ж і єго доля: „Скажиж мені, моя найкрасша, як тобі подобала ся моя маленька казочка?“ Замість слів, ждав поет очевидно на слєзи, хоч нібито хотїв її розважити своєю казочкою... eine alte Geschichte, мовляв Гайне.

Затрубили на „золотій трубі“ у похід, прийшов час розлуки. Було се з початком марта 1861. року. Гордий Гуцул не пішов попросити ся з Емілією, бояв ся мабуть, щоб не розплакав ся. Товариші Емілії, гувернантці Антонії Урускій, написав якийсь вірш на відходнім — який, не знаємо. Але ще не відійшов з Черновець. Емілія післала єму листок, запечатаний квіткою, як годять ся і написала: „Хоч Ви, пане поручнику, ані слівцем не попросили ся зі мною, то я таки даю Вам доказ моєї правдивої приязни. А сей дубовий листок, записаний особою, котрій Ви посвятили свою нічїшню поезію, нехай Вам буде талїзманом у всіх пригодах життя! А тепер будьте здорові і великий Бог нехай Вас має у своїй святий опіці. Е“

Дас листом показ „правдивої приязни“, а гувернантка Уруска виписує на дубовім листку по французки (як же би инакше? — на те она й гувернантка!): „Є инше житє: на-

дїя на справедливість, страх перед злом, — шануймо могили! Се на талїзман...“

І ще одну карточку дістав Ф-ич у Чернівцях від Емілії, саме перед відходом (27. лютого); — ми зрозуміємо її красше, коли нагадаємо собі Ф-ів патетірик на іменини Емілії; — она писала: „Коли часом у далеких сторонах усміхне ся до Вас небо полудня, зверїть свої очи раз на холодну півиць і нагадайте собі хоч на хвилину мене, що вам була і на віки буду правдивою приятелькою. Емілія Маршані“. Тут і букетик штучних квіток з написом: Erinnerung, — а може сей букетик був при інших листїї — все одно. По такій „любій“ карточці відходити від мислі на чужину гірко хоч кому, а не то вражливому поетові...

Федькович відійшов. Може по листі Емілії прийшов опрацати ся, а може й ні. Мабуть не солодко єму...

Вже у Семигороді дістав лист від матері Емілії. Федькович єго не затримав, але карточки Емілії, вложеної у лист мамі, не викинув. А она писала: „В листї мамі не лишило ся ані малого місця для мене, а я доконче хочу Вам, високоповажачий пане і чесний приятелю, власноручно написати і переслати моє найсердечнійше і справди приятельське поздоровленє та з глубини моего серця подякувати Вам за ласкаву память і прихильність. Будьте певні, поважаний Пане, що нам дуже жалко, що Вас тут нема, бо свідомість, що правдивий приятель не далеко, о що тепер так трудно, була справди дуже мила. Так я поручаю ся й на далї Вашій ласкавій памятї і остаю ся з найбільшим поважанєм і приязню — Емілія М“.

Се так звичайно буває: де з любови не може бути хїсна, там говорить ся про вічну приязнь, котра до кількох тижнів щезає...

Федькович ціле житє переховував і сї карточки від Емілії і букетик і „талїзман“ у видї дубового листка. Богато инних листів та пам'яток запропасти, а се затримав... Дороге оно було єму — і ми, що знаємо з инших жерел, як Федькович саме під весну 1861. занедужав на мелянхолію, можемо здогадувати ся не без основи, що між иншими причинами ся розлука з Емілією також не мало причинила ся до єго недуги.

Між карточками Емілії лежав ще і віршик Федьковича. Поет причинив галузку моху шпилькою до картки, а коло того написав:

Wo diess Blümchen ich gefunden,
Liess die Ruhe ich zurück,
Und die neu erwachten Wunden
Klagen blutend dem Geschick:
Szeklerland,
Wo ich meinen Himmel fand,
Den sie mir so schnell entrissen, —
Hab' ich dich denn finden müssen?!
Bözöd, 26/3. 1861.

Bözöd се місцевість у Семигороді — там сей оклик болю написаний. Що він значить? Здаєть ся отєя галузка моху (diess Blümchen) ще з Черновець — тут він найшов її і тут лишив свій спокій. А тепер ся галузка нагадала єму єго гірку долю і він кличе: „Краю Сєклерів, а чи тож я тебе мусїв вайти, мусїв аж сюди зайти?! Тут мені отворило ся небо (мабуть по листах Емілії) і се небо мені забрали!“ Се вже написав поет сам собі і лишив між своїми паперами, мов на доказ, як тужив він з причини своєї безнадїної любови.

(Конець буде).

певнити справність австрійської армії з огляду на міжнародне положення.

Політичний огляд

Австро-Угорщина

Осіння сесія державної ради розпочала ся в нинішнім дні. Програма робіт велими богата містить дуже важні справи, про котрі міністер-предсідник бар. Гавч пересправляв вівторок і в середу з представниками великих стороництв, а іменно з Німецько-народ. Союзом, Ческим клубом, поль. колом і христ. суспільниками. Велику вагу кладе правительству на зміну регуляміну, але що се трудна і ховзка для народного парламенту справа, тому поки що буде ова полагоджена продовженем дотеперішнього регуляміну на один рік.

Відтак висуває ся на передове місце справа дорожні, з котрою лучать ся правительствена предлога про підвишене плат держ. урядників і залізничників, котре має вносити 30—35 мил. корон. Покриття сих видатків має бути осушене двома податковими начерками, а іменно що до особисто-доходового і спадкового податку.

Крім того буде також внесений начерк закона про водні шляхи. В законі з 1901 р. буде переведена зміна що до каналу Одра-Краків. Кошти будови каналу по 1912 рік мають бути означені окремим законом. Програма будови буде розложена на 10 літ, а кошти каналу і регуляційні рік внесуть 250—260 мил. корон. З водних шляхів буде вибудований 80-кілометровий простір Одра-Висла коштом 55 мил. корон, а на регуляцію рік чеських припаде 60 мільонів, рік в дол. Австрії, Моравії і Шлезку 140 мільонів, в що вже вчислено мости на Дунаю і Дол. Австрії.

Бюджет на 1912 предложить також правительтво і буде домагати ся скорой полагоди, а що се зустрине ся з деякими перепонами, внесе рівночасно бюджет. провізору на першу третину 1912 р.

Між предлогами внесе правительтво також військові предлоги.

Заграниця

Італійські запевнюваня намагають ся доказати Европі, що постуловане італійської фльоти має лише намір очистити європейські моря з турецьких воєнних кораблів, неначеб они справді грозили італійським побережжям. З Риму виійшло, як ми вже звіщали, рішуче запевненя, начеб то італійське військо причалило на альбанським побережжю і острілювало турецькі пристани. Італійський амбасадор кн. Аварна нававан сю вість взяту з турецького жерела перед гр. Ерентальом безосновною видумкою і запевнив, що спір між Туреччиною а Італією обмежить ся на Триполіс а правительтво італійське буде обминати всяке дальше замотане. Однак не тільки вісти з турецького жерела перечать сему запевненю. Мир і status quo на Балкані був би поважно zagrożений, колиб один італійський жонір станув на области європейської Туреччини. — Італійська виправа для овлади Триполісом находить ся все ще в приготівнім стані і з него не виступила ще на морі. Проявив ся навіть певного рода застій у виконаню наміру, котрий вказує на се, що змагань до приятного посередництва третих сторін в Римі і в Царгороді ще зовсім не залішено.

Воєнні змаганя Італії для овлади Триполісом поступили вправді о стілько вперед, що відділи італійського війська стоять готові, щоб причалити на триполітанським побережжю. Італійська фльота подбала про безпечність перевозу війська перед несподіваними нападами турецьких торпедовців, а виперши сі останні з zagrożеної области, усунула всі перепони, так що італійське військо може вже переправити ся на триполітанське побережжю і вийти на суходіл.

Турецка фльота стоїть в Дарданелях і поміж островами Егейского моря а на побережжю Альбанії чатують тільки деякі торпедовці, щоб мати бачне око на постуловане італійської фльоти. Турецькі торпедовці не будуть переправі італійських війск робити поважних перепон, а будуть тільки непокоїти італійську торговлю вилануванем кораблів. Скоро італійське військо переправить ся і причалить до триполітанського побережжя, і обсадять Триполіс,

почнуть ся справденні воєнні кроки. Опір турецької залози і місцевого населеня, а також убожество пустинного краю приспорять Італійцям ще чимало перепон і трудностей, поки їх наміри здійснять ся.

Рівнобіжно з воєнними змаганями не перестає також ще ділати дипломатия, котра обмежає ся до зльокалізованя воєнних подій в африканських водах, щоб не допустити до розширеня турецько італійського спору на дальші области морські. Однак дипломатична умілість не хоче уступити перед воєнною і можна помічувати, що європейські держави бажать пригасити воєнний поломінь.

Вправді в сій хвилі нема мови про се, щоб котра небудь держава розпочинала змаганя в сім напрямі в Царгороді або в Римі в теперішній добі війни. Англія і Франція за явили се навіть урядово, що поки що не вмішують ся до справи. Але на всякий спосіб дипломатия є при роботі, щоб бодай підготувити усилля до можливо приятного посередництва поміж воєнними сторонами. Годі однак припустити, щоб Італія скотіла вдавати ся в примирні переговори перед овладю Триполісом. Вісти про мирове посередництво треба отже вважати поки що передчасними.

З Португалії звіщають про знаменні події, котрі вказують, що тамошній реубліці набляжає ся кінець. Нема місяця, щоб неспокої не приспорювали їй незвичайних трудностей. Вся діяльність португальських державників звернена на переслідоване монархістів, котрих намагають ся там позбути з підмоогою вивинці і убитств. Тимчасом в краю шораз більший проявляє ся рух за монархією. Вчешні телеграми звістили про похід монархічного війська з північної Іспанії до Португалії. Похід сей добре підготовлено, бо військо має навіть гармати. Буде тепер залежати від становца, яке португальські залози займуть супроти монархістичних війск. Коли сі залози залучать ся з військом справного вожда монархічного Сопеітос-а, тоді вибила остання година для реубліканців. Телеграми звістили, що Сопеітос проголосив в Лісбоні монархію.

Домівна Редакції, адміністрації і експедиції „Руслана“ містять ся при улиці Хмельовско-го ч. 15, II. поверх.

НОВИНКИ.

— Календар. В пятницю: руско-кат.: Івана Хр., римо-кат.: Брунова. — В суботу: руско-кат.: Теклі пер.; римо-кат.: Юстини д.

— Протест. Редакція „Діла“ помиствила в ч. 44 з дня 10. марца 1911 статью, де представлено Преч. Діву Марию в спосіб ображаючий в найвишшій степені чувства кожного християнина, допускаючи ся явної і публичної хули против Непорочности Преч. Диви Марії, ереси против супружества і богохульства против Воплощеня Сина Бвжого; тому духовенство деканату снятинського зібране на соборі деканальнім в Белелуї дня 30. вересня виражає своє найбільше обуренє і пиянує з погордою той постулок редакції „Діла“, як також найострішше протестує против такого трактованя найсвятішших справ. А щоб переблагати Преч. Діву Марию за нанесенє зневаги і відвернути заслужені кари, постановило духовенство зарядити торжественні Богослуженя експіціційні в цілім деканаті. — А. Дмитраш, завідатель деканату, І. Курняк, містодекан, Ю. Проскурницький, В. Лукашевич, Гр. Федок, В. Новіцький, Д. Вахталовский, В. Залуцький, М. Лукашевич, Л. Обухевич, Е. Дудик, В. Косевич, А. Пасичницький, М. Романовский, П. Каміньский, В. Сінгалевич, Г. Щуровский, Н. Оголювский.

— Народа руских буквинських послів. Оновді відбула ся в Чернівцях конференция руских послів з Буковини. Обговорювано положене селян діткених живловими нещастями і постановлено пригадати правительству виплату запомаг, яких ще дос не розділено. Всправі шинкарів ухвалено звернути ся до властей з просьбою, щоб перобили можливі полекші обтяженям значно шинкарям, а нищили неконтрессіонованих шинкарів-конкуратів. В справі доріг звернено ся до парламентарних послів, щоб перобили потрібні кроки до приднаня санкцій для ухваленої вже уставі о дорогах на Буковині. Дальше обговорювано агресивне становище Румунів в справі народ-

ного шкільництва. В справі парламентарного постулованя ухвалено солідарність з українськими послами з Галичини. Довгу дискусію викликало питанє розділу грецько-оріентальної диєцезії і на випадок, коли би сю справу не полагоджено в короткім часі, ухвалено вислати до монарха депутацію.

— Стоїмо перед монополем сірників. (З Р. Т. П.). Фабрична ціна всіх сірників іде постійно в гору, коли ціна сірників Р. Т. П. лише невзначно піднесла ся. Наші крамниці і купці повинні користати з нагоди і поробити більші замовленя через заступтво фабрики або у гуртівників, де побирають товари та помочи товариству у ширеню сірників і прочих товарів з маркою Р. Т. П. Чим більше розійде ся сірників Р. Т. П., тим більшого відшкодованя може надіяти ся Товариство на случай заведеня монополю, а щоб піднести дотеперішню невзначну консумцію, сьвідомі купці мусять заохочувати до купна несьвідомих купуючих, а сьвідомі купуючі впливати на несьвідомих і чужих купців, щоб жадалий товар тримали на складі. Спішім ся, бо монополю сірників вже за плечима!

— Самостійні „Січи“, а Трильовский. На засіданю „Головного Січового Комітету“ з дня 24. м. м., що відбуло ся у Львові при участі всіх зашників яблонівського отамана Трильовського рішено проти голосу поважного і старого радикала, а по волі отамана уділити „догану (!)“ д-рови Цегельському за се, що вступив проти кирилі Трильовського і звивав „Січи“ брати участь у львівській здвізі „Соколів“, тому, бо „Соколи“ се — організація „попівська“, а сокільські „Січи“ — се паламарські „Січи“. „Громадский Голос“ зазначає, що на тім засіданю

„всі делегати лише з дуже незначними виймками заявили ся проти всякой злуки з сокілістами і паламарськими Січами. Навіть колиби львівський „Сокол“ змінив свій статут в той спосіб, що попів не принимало би ся в члені, яку то зміну хоче перевести Цегельський (!) і на котру впрочім не заносить ся, то сотки Соколів і паламарських Січій по селах остаючих під попівським впливом — до такої зміни у себе певно не допустили би.

„А щож говорити о Соколах мійських, до котрих належить наша дрібна рутенська буржуазія, котра прямо благовіє перед всякою реверендою. А ще порівняти шляхотсько-панський дух, котрий між нею панує, з нашим січовим прогресивно-демократичним!“

Приходить ся хіба сьміяти сердечно над безконечною глупотою яблонівського циніка. Невжеж він сам вірять, що єго „Січи“, се якесь окреме, само про себе живуче тіло, вишколене в душі радикальної „пустоповоста“, яке до найменших деталей перенате духом яблонівського рабіна? І се справді не нормальне явище, коли суспільність віддає одну із найбільших організацій в руки якого небудь яблонівського очайдуха; в тім основує свою слабість наш національний організм, що власть над ним держуть або поодинокі „кліки“, чи „фамілії“, або навіть поодинокі личности.

— Знова шпіони. Під замітом військової шпіонажі арештовано в Перемишлі якогось Івана Сокалюка, літ поверх 50, що походить з Варшави, де мав бути льокаєм у Йосифа Пулаского, інженера електричних трамваїв. Сокалюка приловлено в хвилі, коли при помочи фотографічного апарату „Detectiv“ робив знімки перемиских укріплень. Індоганаоий поліцією, признав Сокалюк, що єго хлібодавець стоїть в близьких звосинах з російським генеральним штабом. — Все вказує на се, що Сокалюк приїхав з Петербурга для відданя услуг сему штабови. Сокалюка відставлено до в'язниці окружного суду в Перемишлі, де веде ся проти него слідство.

— Скандальні прантики адвокатів. Краківські „Nowiny“ пишуть: Дисциплінарна рада адвокатської палати займала ся в останніх днях двома справами. Одного адвоката, який перводжуванем процесів з руйнував кілька сіл, на чім доробив ся величезного майна, покарано шістьмісячним замкненем канцелярії. Інший знова адвокат власник великого майна, управляв системою атично лихву на селянах і за се покарано єго найвишшою грошевою карою 3.000 корон. Сі справи не пішли лише тому на судову карну дорогу, що шкоду в цілости покрито. Обі справи находять ся тепер в до розі інстанції в касаційнім трибуналі. — Так поступають з адвокатами — визискувачами в Кракові.

— Огні. В день Воздвиженя Чесного Хреста около полудня вибух огонь в Грушці, жовківського повіта, в жидівській хаті і знадвиг 5 хат, 6 стоділ з цілим запасом збіжа і паші, 5 ставн з 2 козами і 2 безрогами. Згоріла також готівка около 2.000 корон. Людей не було в селі, бо були на Богослуженю в Батятчихах і на празнику в Купичовлі. На ратунок поспішили Соколи з Батятчих і сторожа громадска. Щастє ще, що не було вітру, бо було би вигоріло ціле сільце. Шкода велика, була лиш в часті обезвечена. При ратунку відзначили ся: Стефан Куровець, Михайло Скрипчайка, Василь Горбач і Олекса Куровець.

— Відгуки виборів на підставі загального, рівного, тайного і безпосередного права голосованя. У львівським карнім суді вела ся вчеша розправа над вчинком селянина з Бродок, львівського повіта, Василя Василюшина і покінчила ся за судженем єго на 2½ літ тяжкой в'язниці. Справа представляє ся так: У львівським повіті виступали як кандидати на парламентарних послів між иншими Абрагамович і М. Ганкевич, звійний редактор соціалістичних часописів. В Бродках головним агітатором в користь Абрагамовича був якийсь Дмитро Одноріг, а за Ганкевичом агітував засуджений Василь Василюшин. Серед агітаційного розпристрашеня прийшло між обома агітаторами в корчмі до кулачної війни, а що оба були сильно підхмелені, то не оглядали ся на способи кулакованя. Василюшин пішов в „закукуріченю“ дальше, бо не вважючи на наслідки, ранив Одноріго ножем, котрий наслідком зараженя крови скоро помер.

— Хосенний винахід. Студент львівської політехніки п. Володимир Маньковский винайшов новий спосіб регулюваня залізничних і трамваєвих стрілок без окремого персоналу просто в поїзду або трамваю. Патент сего винаходу продав він за 70.000 корон американській фірмі „Manchester-Railway Company“.

— Відгомін страшної катастрофи. Капітан Вол. Ягвонтовський, наочний сьвідок страшної катастрофи французького панцирника „Liberte“, описує ось так в одній з варшавських часописів: Тульон покрит ся грубою жалою. Дня 25. вересня на панцирнику „Liberte“ вибух в ночи огонь, який дістав ся до пивниць, повних пороху, гарматних набоїв, торпед і викинув в гору більше, як 400 людей, перемінюючи в одній хвилі прекрасний корабель в безформну брилу заліза! Саме сидів я з жінкою при раннім чаю, коли іечайно, точно о 6. год. двері ідальні, що виходили на море, отворили ся з переразливим тріскотом, а в хвилию потім дав чути ся оглушуючий гук страшног вибуху. — Трясенє землі! — кликнула жінка і зірвала ся з крісла. Я вискочив на балкон. Перед мною здалека дрозжав у вадусі через кілька хвиль великий сніп людських тіл, помішаних з залізом розірваного корабля. Потім все разом зникло в клубах диму, який затьмиль гарну блакить неба і лясне ранне сонце. Вистрашене місто стало сейчас на ногах. Много човнів і пароплавів зі всіх сторін кинуло ся на поміч нещасливим!

До сусідного військового шпиталю St. Mandrier цілий божий день звозувано десятками ранених і трунів. Вже більше, як 220 тіл видобуто з глибин, а стільки ранених лежить в операційних саялах. Що хвиля заїжджають перед шпиталь пароплави з чорною хоруговою. Деякі переповнені віддільними членами людского тіла, або тіл без голови, рук і ніг. Вид страшний! Лікарі обривкані кровю, обв'язують ранених без випочинку. Один моряк, зловлений за ногу як в кліщах, завис у вадусі і нема способу єго відлучити від корабельного поломаного заліза і лікарі були приневолені відтяти єму ногу на місці. Деякі є так пригичені межі залізом, що не можна їх видобути, лише треба на місці палити. Кільканайцятьох вибух переніс на 200 метрів віддаленя і покрит трупамі поміст інших кораблів. Много човнів, висланих на ратунок, проковтнуло море без сліду разом зі залогою. Одні лише перевернено, а другі від спадаючих кавалів заліза затонули. Коли одна з торпед вилітала у вадух ударила в сусідний панцирник з такою силою, що отворила в єго бічній часті отвір проміру кількох метрів. Бомби, торпеди, картачі, кусні заліза падали як раз на поблизі кораблі і відривали голови, на пів перетанали заскочених моряків. Коли деякі не уміли пливати, кидали ся зі страху на повне море, де їх ждала також певна смерть. Однак були і такі, яких доля пощадила.

На прим. лікар Хрестіян вилетів у вадух і обдертий зовсім зі своєї одежи впаав на

60 метрів від потопачого корабля. Не стра- тив однак притомности і удержав ся на по- верхній воді, аж доки не надплив човен на поміч. І нині сей лікар ратує в шпиталю вже інших розбитків. Нурці працюють, як день так ніч і витягають з глибин все нові трупи. Замовлено доси 250 домовин. Ще велике щастє, що день перед катастрофою майже половина моряків одержали з причини недлії відпустку на один день, бо в противнім ви- падку число жертв було би подвійне. Не опи- сую розуки полишених вдів, наречених, ма- терий, дітей, родин. перо влітає мені з руки...

Незвичайний тип злочинця. Перед кримі- нальним судом в Берліні ставав Вільгельм Зібенгар, 72-літній старець, однак мимо та- кого віку управляючий доси заводою злодій- ства. Се справді незвичайний тип злодія. Уро- джений в Тюрмі, Зібенгар унаслідив по мате- ри, злочинниці, найгірші нахили, від вчасного віку ступив на круту стежку злочинт. Зага- лом пробув вже 30 літ в тюремних мурах, однак се не відстрашило его до повороту до злочинного фаху. Останніми часами обрав собі за предмет діяльности власнички пенсио- натів і мебльованих покоїв на берлінських предмістях. Закватерувавши ся в наміченім льокалі, як димісований урядник, учитель або журналіст, зникав по язімсь часі, викрав- ши все, що лише попало ему в руки, а осо- бенно ошаднєсти своєї господині. Сю крадіж управляв так зручно, що став ся небавом пострахом всіх власничок пенсіонатів в око- лях Берліна. Вкінці дістав ся в руки полі- ції і станув перед судом. Ту признав ся до- бродушно до закинутих ему вчинків, виявля- ючи велику память, бо про кожну крадіж розказував подрбно, а коли покликані як свідки власнички пенсіонатів подавали впо- соту окрадених сум, поправляв їх, додаючи увагу: "Женщини не навчуть ся ніколи раху- вати!" Суд присудив старця — злодія на 3 роки тяжкої в'язниці. Зібенгар прийав вирок з вдоволенєм, подякував суді за лагідний ви- рок і заявив, що готов є відсиджувати кару. Відходячи, усміхав ся радісно. Я сподівав ся — повторяв — чогось грубого!

До чого доводить газардова гра. Мимо се- го, що австрійський карний закон заборонює газардові гри в карти, гра така веде ся між бідними і багатими. По місточках і по мі- стах є такими "шулернями" всі майже кавар- ні зі своїми "сепаратками" і закутками шпн- кі. А треба признати, що таку гру найбільше управляють собі люди з найліпшого товари- ства. Не будемо доказувати, до чого се дово- дить, а наведемо слова адвоката Зайнфельда, про якого ми вже писали: "До гри привела мене пристрась. Я поїхав до Монте Карло з 1000 коронами і виграв кільканадцять тисяч франків, які я зараз другої ночі стратив. Се спричинило що ся віддав я зовсім пристраси гри в карти і від тоді своє жите ділив я на працю в канцелярії і на гру в карти. Дістав ся я до дому одної людини в Кракові і про- грав там за кілька тижнів до 200.000 К. До гри належали особи з найліпшого товариства і з урядничих кругів. Коли програв 200 ти- сяч позичив у п. Мосаковского 160.000 К, а процент платив від сеї позички 10.000 К. Ко- ли я вже втягнув ся до гри, рідко коли вста- вав я зза зеленого столика. Нагода була все така легка. Все програвав і все позичав на векслі і платив картяні довги. В салюнах гри бачили, що все сумлінно плачу, позволено мені отже грати на кредит; маючи тисячу ко- рон в кишені а програвав десятки тисяч. Лихварські довги піросли до високих сум. Я поїхав до брата і сей чоловік, якому я най- більшу зробив шкоду, дав мені ціле віно своєї жінки — 280.000 К, щоби тільки заплатити мої векслі. Ся гра мене знищила і привела на мене і на мою родину нещастє. Мушу сказати, що дирекція поліції нічого не ро- бить. З сего товариства картярів, один з ви- соких офіцирів відобрав собі жите, инший грач, високий урядник ратував ся втекою." Отеї слова сего колись щасливого чоловіка який тепер стратив все: майно, добру славу і право веденя адвокатури, показують дуже добре, до якої руїни доводять такі газардові гри.

В день переносин на нове "жилище" не можу не попрацати моїх близьких сусідів з улиці Тихої — Марущаків. Остантє здоровень- кі на славу матушки і на користь ві гене- рального штабу, а як колись, йдучи слідами вашого апостола Наумовича, перенесетесь на нідро возлеяній вами "рубледаїниці", не

забудьте вашого "бича божого" і присилайте "какую кашейку" ваш "Саші".

Оповідистки.

— Оповідистка. Подас ся до відома, що VI. надзвичайні загальні збори Товариства Інсти- туту Пр. Діви Марії відбудуть ся в Станісла- вові в духовній семінарії дня 11. жовтня с. р. о год. 10. зглядно о 11. перед полуднем без огляду на скількість присутних членів. Поря- док денний: 1. Богослуженє в катедральній церкві за всіх членів Інститута о год. 8. ра- но; 2. Отворенє зборів і вибір предсідника; 3. Відчитанє протоколу з останних загальних зборів; 4. Звіт з діяльности Виділу; 5. Зміна 2. § статута. 6. Внесеня і інтерпеляції. Від Виділу Інститута Непорочного Зчатія Пр. Діви Марії в Станіславові, дня 28. жовтня 1911. року: о. Гордієвский голова, М. Девосир секретар.

Посмертні оповістки.

— Антоніна з Криницьких Менціньска, вдова по бл. п. о. Йосифі, пароху в Малашові, упо- коїла ся дня 25. вересня с. р. в 82. році жи- ття. Була се жєнщина вельми характерна, гар- них прикмет серця і ума. В. і. п.!

Телеграми

з дня 5. жовтня.

Відень. На нівішнім засіданю парламен- ту соціаліст Варрак з Дальмації стрілив пять разів з галерії до міністра судівництва Гоген- бургера, який сидів в міністерській фотелі. Кулі хвибили. Промовляв тоді пос. Адлер (соц.) в справі строгєсти судів супроти учасників відєнських розрухів. Проводив тоді віцепрез. Романчук. Засіданє перерваво.

Відень. (Вл. тел.) Бар. Гавч предложив нині представникам чєского клубу правитель- ствену програму на осіную сєсію і зазначив що правительство кладе вагу на реформу ре- гуляміну палати, а відтак на бюджетові пред- логи, поладуу військових предлог і закона про підвищенє платні державних урядників і зе- лєничників. Покрите сих жадань вимагає у- хваленя податкових предлог. Представники чєского клубу заявили, що будуть старати ся у предсідника палати, щоби дорожнєне питанє прийшло на першу точку денного порядку. Що до фінансових предлог уважають, що рів- номірно повинна іти санасія краєвих фінан- сів, а тоді буде можливе, щоби чєский клуб заявив ся поважно фінансовими справами держ- ави. Вкінці обговорєно народні справи.

Відень. (Вл. тел.) Сербеке правитель- ство здержало хвилєво вивіз 15 тисяч безрог до Австро-Угорщини. Говорять, що сербеке правительство в ніякім випадку не має наміру перешкодити перевозови, хоче лише, щоби справа розділу скількості була уурядкована з сербскими вивозовими фірмами.

Недавно она велика сербска фірма звер- нула ся до угорєского міністерства рільництва з просьбою о дозвіл на привіз 15 тисяч безрог.

Тому, що сербський контингент на основі торговельного договору вже вичерпав ся, то- му угорєска міністерія рільництва закомуни- кувала тій фірмі, що дозвіл тих безрог до Ав- стро-Угорщини буде дозволений на основі зви- чайної цілової тарифа. Сподіють ся, що справа та буде небавом поладоджена і що в найко- ротшім часі наступить вивіз безрог з Сербії до Австрії без більших трудностей.

Всячина.

— Поліциант — злодєм З Тернополя доно- сить: Від довшого часу пропадали із склеп- ків, помічених в ринку, різні галантерійні предмети. Коли перед кількома днями спов- нево нову крадіж, склепарка. Шавбєнова об- жалувала на поліції — поліцианта Галушку, заявляючи, що він допускає ся крадіжий. Пе- реведена у него ревизія викрила дійсно бага- то галантерійних предметів, з котрих часть, як свою власність, розпізнав купець Пінч Шавбєн. Проти Галушки почало ся слідство о злочин крадіжки.

— Восніні великани. Як подас одна льондонь- ска часопись, то найбільше дреднавтів побу- дувало ся або побудє ся в сих роках так, що прибудє їх в цілому світі більше чим 50 і тоді держави разом в цілім світі числити муть 100 дреднавтів. Зі всіх держав має най- більше дреднавтів Англія, бо аж 32; Німеч- чина 21; Зєдинєні Держави 12; Японія 7; Австралія та Італія по 4, Бразилія 3; Росія 3; Франція 3; Італія 3; Аргєнтіна 2; Чилі 2; Туреч- чина 2; Австрія 1. Перший дреднавт побудо- вано 1905. року.

Конкурс на посаду пароха

греко-кат. обряду розписує заведєне для умо- во хорих в Кульпаркові з слідуєчими побо- рами: Річна платня 800 К. Право до трех пя- тилітних додатків по 100 К. Поданя остем- пльовані по 1 К треба вносити до 31. с. м. на руки директора заведєня для умово-хорих в Кульпаркові. (1—1)

Гігієнічні тўтки і паперці з марками і бандеролями Р. Т. П. Русини всю- да і все жадати. АДІЗ Одинокє галицько-руська фабрика тў- ток і паперців в Збаражї.

Товариство взаїмного кредиту "Джістер" у Львові, ул. Руска ч. 20. Телефон ч. 788. заснованє при Товаристві взаїмних обез- печєнь "Джістер" в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873. Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу. Цілю Товариства є уділюванє кре- диту своїм членам рільникам обезпече- ним в "Дністрі" від більше літ. Проценти від вкладок 4%, без по- тручення податку рентового. Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядо- вих, від 8. до 2. год. в полудне. Конто в Щадниці поштової ч. 35.527. Конто жирове в банку австро-угор. Вкладки щадничі К 3,153.745— Уділи членські К 313.337— Позички уділені К 3,810.183— Канцелярії Товариства отворєні перед полуднем.

Розклад їзди залізниць у Львові.

Table with columns: Відїзд, Головний дворець, Приїзд. Rows list train numbers and departure/arrival times for various stations like Ковалів, Краків, Мшана, Ряш, Підволочиска, Красне, Чернівці, Станіславів, Коломия, Стрий, Давочне, Пустомитя, Самбір, Любін, Сянка, Рави руска, Б. лєць, Сокаль, Бруховичі, Бруховичі, Бруховичі, Янів, Явор в, Підгайці, Б. вилки, Стоянів.

Table with columns: Відїзд, Підзамче, Приїзд. Rows list train numbers and departure/arrival times for stations like Підволочиска, Красне, Підгайці, Фінинія, Стоянів.

Table with columns: Відїзд, Личаків, Приїзд. Rows list train numbers and departure/arrival times for stations like Підгайці, Винники.

* поспішній поїзд. поїзд поки що не їздить. А від 1/6 до 5/9. Б від 18/6 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. В від 7/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Г від 1/6 до 31/8 щодєнно. Д від 14/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Е лише в неділі. З від 1/6 до 30/9 щодєнно. К в суботі і неділі. Л від 1/5 до 30/9 щодєнно. Н від 1/6 до 31/8 в неділі і свята. П від 10/5 до 30/9 щодєнно.

Гімназійний приватист, вправний інструк- тор глядє лекції, або якогє небудь бюрового занятя за скромною винагородєю. Зголошеня в Редакції.

НАЙДЕШЕВШІ ЦІНИ ІКОНОСТАСИ, ПРЕСТОЛИ, АМВони, КИВОТИ, КРИЛОСИ, і прочі знарядя церковні виконує Артистично, солідно у всяких стилях Лєрша краєва фірма уряджєнь церковних Теодозія Комісаруна в Станіславові, ул. Шевченка. НА СЛУЧАЙ ПОТРЕБИ ДОГІДНІ СПЛАТИ

Найпріступніші офєрти Артистична переплеття кижок Львів, Рижок 10 дім тов. „Хросєвіта“ приймає в переплет: всякого рода наклади. Книг. торговельні і бюрові Книги церковні, Євангєлія. Книги бібліотєчні і т. п. Сталим відборцям і брат- ствам церковним уділяє кредиту.

АМЕРИКИ КАНАДИ найліпше перевозить

Лінія Кунарда у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99. Ціна переправи кораблем 160 корон за дорослі особи разом з поголовним податком, а 90 К за діти понижше 12 літ з погол. подат. Уважайте на ч. 99. ВІДІЗ З ПОРТВ В ТРИЄСТІ: Карпатія, дня 10. жовтня. Ультонія, дня 24. жовтня. Панонія, дня 14. листопада. З ЛІВЕРПОЛЮ: Найбільші і найвеличавіші пароходи на свєті: Люзітанія, дня 28/10, 18/11 1910. Мавританія, дня 21/10, 11/11 1911. 122

